

PEJLEMÆRKER MOD 2025

ET SKRIDT FORAN
KRÆFT

MINDRE ULIGHED I
KRÆFT

INGEN SKAL
STÅ ALENE MED
KRÆFT

VI VIL EN FREMTID UDEN KRÆFT

Det går bedre med kræftbehandlingen i Danmark, og der kommer hele tiden ny viden og nye muligheder til. Det skal vi glæde os over. Men vi skal samtidig opretholde det tårnhøje ambitionsniveau og knokle for at opnå endnu flere fantastiske fremskridt, som kommer alle til gode i fremtiden.

Befolkningen bliver gradvist ældre, og det betyder, at flere vil få kræft i fremtiden. Derfor skal vi satse massivt på at undgå så mange kræfttilfælde som overhovedet muligt. Hvert eneste kræfttilfælde, der kan forebygges, tæller. Og vi skal have alle med.

Vi skal også være der med hjælp til alle, der pludselig får vendt hverdagen på hovedet, når de får kræft tæt ind på livet og skal lære at navigere igennem et sygdomsforløb.

Det kræver en række ambitiøse indsatser, og i Kræftens Bekæmpelse vil vi frem mod 2025 arbejde særligt dedikeret med tre pejlemærker, som vil hjælpe os med at nå vores mission om, at så få som muligt får kræft, at så mange som muligt overlever kræft, og at livet med og efter kræft bliver så godt som muligt for patienter og pårørende.

De tre pejlemærker er beskrevet og uddybet i det følgende, og vi vil i Kræftens Bekæmpelse målrettet følge ordene op med konkrete handlinger. Vi vil også invitere til brede samarbejder, for når vi løfter sammen, kan vi løfte mere. Og vi har brug for alle gode kræfter for at nå de vigtige mål.

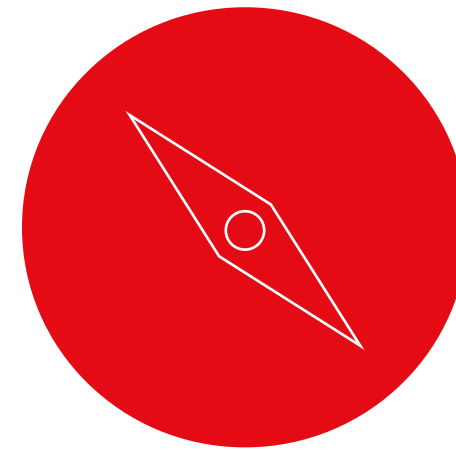

Helen Bernt Andersen
Formand, Kræftens Bekæmpelse

Jesper Fisker
Adm. direktør, Kræftens Bekæmpelse

PEJLE- MÆRKER

**1 ET SKRIDT FORAN
KRÆFT**

*Kræftoverlevelsen skal øges fra
62 pct. til mindst 75 pct.*

*Antallet af rygere skal halveres, da
rygning er den største enkeltårsag til
kræft.*

**2 MINDRE ULIGHED I
KRÆFT**

**3 INGEN SKAL
STÅ ALENE MED
KRÆFT**

1 ET SKRIDT FORAN KRÆFT

En ud af tre danskere rammes af kræft på et tidspunkt i deres liv, og kræft er den hyppigste dødsårsag i Danmark. Der er plads til markante forbedringer, så færre får kræft og flere overlever kræft.

Alt for mange dødsfald skyldes, at vi for sent opdager kræftsygdomme, vi effektivt kunne behandle – eller helt have undgået, hvis vi havde haft den rette forebyggelsesindsats. Vi ved, at **fire ud af 10 kræfttilfælde** kan forebygges, men vi lever generelt for usundt, og kurverne viser, at det går den forkerte vej med danskernes sundhed.

Det billede kan og skal ændres. Vi skal være et skridt foran kræft. Tidlig opsporing, hurtig diagnostik og behandling af højeste kvalitet uden fagligt ubegrundede ventetider vil øge chancerne for et langt og godt liv.

Det skal være nemt at leve sundt og undgå kræft, der kan forebygges. Rygning er stadig den største dræber, og derfor skal vi sætte massivt ind for at sikre, at vores børn og unge aldrig lærer at ryge. Samtidig skal alle, som er begyndt at ryge, have nem adgang til rygestoptilbud.

Frem mod 2025 vil Kræftens Bekæmpelse arbejde målrettet for, at Danmark kommer et skridt foran kræft ved, at:

- › kræftoverlevelsen øges fra 62 pct. til mindst 75 pct.
- › antallet af rygere halveres, da rygning er den største enkeltårsag til kræft.

EN UD AF TRE DANSKERE
RAMMES AF KRÆFT PÅ ET
TIDSPUNKT I DERES LIV

FIRE UD AF 10
KRÆFTTILFÆLDE KAN
FOREBYGGES

¹Med kræftoverlevelse menes den relative 5-års overlevelse. Det kan tolkes som sandsynligheden for, at en kræftpatient overlever, hvis man ser bort fra andre dødsårsager. Den relative overlevelse korrigerer for dødsfald, der ikke er relateret til kræftsygdommen: <https://www.cancer.dk/hjaelp-viden/fakta-om-kræft/kraeft-i-tal/nogle/overlevelse/>

HANDLING

For at komme *Et skridt foran kræft* skal vi sætte ind på en række områder.

Kræftens Bekæmpelse har som ambition f.eks. at:

- › bidrage massivt via forskning med ny viden om, hvordan vi forstår, diagnosticerer og behandler kræft. Derved optimeres den enkeltes mulighed for at blive sygdomsfri.
- › støtte udvikling og iværksættelse af nye og bedre muligheder for tidlig opsporing. Tidlig opsporing øger chancerne for overlevelse.
- › styrke overførsel af forskningsresultater til kræftbehandling. Det vil bidrage til bedre behandling og bedre chancer for at overleve med færre senfølger.
- › holde et skarpt øje med, at alle kræftpatienter får den rette behandling uden unødigt ventetid. De anbefalede forløbstider skal overholdes, og patienter skal modtage en behandling, der bygger på nyeste og bedste internationale evidens.
- › fremme personlig medicin, hvor relevant forebyggelse, den rette behandling og en skræddersyet opfølgning tager afsæt i individuelle forudsætninger, symptomer, sundhedsdata og biologiske profiler.
- › arbejde målrettet for en national plan mod tobak. Bl.a. skal prisen på cigaretter hæves markant og til samme niveau som i de mest ambitiøse lande omkring os.
- › være førende i at udvikle og fremme indsatser, der giver danskerne mere sundhed og flere gode leveår.
- › bidrage til at samle og styrke de nationale kræftforskningsmiljøer gennem Danish Comprehensive Cancer Center, så dansk kræftforskning og -behandling får de bedst mulige rammer for at udvikle og dele ny viden til gavn for patienterne.

2 MINDRE ULIGHED I KRÆFT

Kræft er en sygdom med mange **uligheder** – både social ulighed, geografisk ulighed og ulighed mellem kræfttyper. Personer med kort uddannelse og lav indkomst har større risiko for at få kræft og **dårligere mulighed for at overleve** i forhold til personer med længere uddannelse og højere indkomst. Ser man på tværs af landet og på tværs af de forskellige kræftdiagnoser, er det tydeligt, at de seneste års fremskridt på kræftområdet ikke har gavnet alle lige meget. Med flere single-husholdninger i Danmark er vi desuden nødt til at reagere på vores viden om, at personer – og især mænd – der bor alene, oftere kommer senere til læge med alarmsymptomer og generelt har **dårligere vilkår** for at klare sig godt gennem et kræftforløb.

Der er markant ulighed i kræft, og udviklingen går den forkerte vej. Det er uacceptabelt, og derfor er det Kræftens Bekæmpelses ambition, at kurven knækkes og uligheden i kræft bremses.

Kræftens Bekæmpelse vil frem mod 2025 arbejde for at **mind-ske uligheden i kræft**, så de patienter, der klarer sig dårligst, også får del i fremgangen på kræftområdet. Vi vil opnå lige og gode muligheder for at forebygge og behandle alle former for kræft hos alle. Vi vil bryde mønstre, tænke nyt og på tværs, og i det hele taget sikre, at patienter får præcis den behandling, der er den rette for den enkelte. Vi sigter efter en høj fællesnævner og ønsker, at alle oplever **samme høje kvalitet**. Vi ved, at vi ikke kan vende tendensen alene. Derfor vil vi skabe partnerskaber og arbejde for, at alle aktører i sundhedsvæsenet forpligter sig til at stå sammen mod ulighed.

Læs mere om social ulighed i kræft i Danmark på www.cancer.dk/hvidbog

HANDLING

Mindre ulighed i kræft er en bred samfundsudfordring, som kalder på nye tilgange og løsninger.

Kræftens Bekæmpelse har som ambition f.eks. at:

- › indgå forpligtende partnerskaber med andre organisationer om indsatser, der skal afhjælpe social ulighed i sundhed. Multisygdom og sygdomme med lignende livsstilskomponenter er centrale temaer.
- › fremme forskning inden for tidlig diagnose og i de kræfttyper, som i dag har dårlige prognoser.
- › sætte massivt ind for et ensartet tilbud af højeste kvalitet på kræftområdet uanset bopæl i Danmark.
- › forebygge og mindske de væsentligste risikofaktorer for kræft, såsom rygning og overvægt blandt mindre ressourcestærke og sårbare grupper.
- › sikre en systematisk indsats omkring rygestop til alle kræftpatienter.
- › øge deltagelse i screeningsprogrammer blandt sårbare og mindre ressourcestærke grupper.
- › sikre bedre udredningsforløb og øge opmærksomheden på patienter, der bor alene.
- › sikre, at sårbare grupper tilbydes støtte til at gennemføre behandlingsforløb. For eksempel Navigator-ordningen.
- › arbejde for, at kræftrehabilitering og palliation tilpasses og målrettes den enkelte.
- › arbejde for, at loven om egenbetaling på tolkebistand afskaffes.

3 INGEN SKAL STÅ ALENE MED KRÆFT

Sundhedsvæsenet er under **forandring**, og det har stor betydning for kræftpatienter og deres pårørende. Den specialiserede behandling **centreres på store sygehuse**. Flere sundhedsopgaver skal løftes af kommunerne og almen praksis. Indlæggelsestiden bliver kortere, og **nye teknologier** til hjemmebehandling tages i brug.

Samtidigt vil antallet af kræftpatienter stige markant de kommende år, i takt med at befolkningen bliver ældre. Flere patienter vil opleve at skulle navigere gennem et kræftforløb, og flere patienter vil også have andre sygdomme at slås med. Kræftens Bekæmpelse vil ikke acceptere, at patienter bliver tabt undervejs i systemet, eller at patienter skal opleve at stå **alene med kræft**. Kræft rammer den enkelte, men overkommes i fællesskab.

Derfor vil Kræftens Bekæmpelse frem mod 2025 arbejde målrettet for, at sundhedsvæsenet opfylder patienter og pårørendes behov i **sammenhængende forløb**, der trygt viser vej gennem sygdom og behandlingsforløb og tilbage til hverdagslivet. Det er patienterne og deres pårørende, der lever med kræften og de eventuelle senfølger, og derfor skal deres ønsker høres og respekteres.

Mange mennesker har kræft tæt inde på livet, og Kræftens Bekæmpelse vil **aktivt hjælpe** med til at etablere værdifulde, sociale **fællesskaber** og et stærkt sammenhold rundt om dem, der er ramt af kræft. Via vores mange frivillige aktiviteter og kræftrådgivninger i hele landet vil vi sikre, at patienter og pårørende får den nødvendige **støtte og opbakning** undervejs.

HANDLING

For at indfri løftet om, at *Ingen skal stå alene med kræft* skal vi sætte ind på en række områder.

Kræftens Bekæmpelse har som ambition f.eks. at:

- › understøtte, at alle patienter får overblik over eget forløb, og at alle, der ønsker det, oplever at blive involveret i beslutninger om egen behandling.
- › fastholde, at alle kræftpatienter skal vide, hvilken læge der er deres patientansvarlige læge.
- › holde øje med, at alle kræftpatienter får en individuel plan for opfølgning ved overgangen til efterforløbet.
- › understøtte, at kræftpatienter, der har behov, skal have en genoptræningsplan ved udskrivelse.
- › sikre, at støtte og vejledning er synlig og tilgængelig for alle kræftpatienter og pårørende i sundhedsvæsenet og hos Kræftens Bekæmpelse.
- › udvikle egne tilbud, så de vedbliver at møde brugernes behov bl.a. i forhold til fleksibel adgang.
- › styrke indsatsen for at etablere sociale netværk og fællesskaber gennem rådgivning og støttetilbud såvel som fundraisingaktiviteter, kampagner mv.
- › skærpe bevågenheden og indsatsen på de områder, som har betydning for at komme tilbage til hverdagen, såsom rehabilitering, tilbagevenden til arbejdsmarkedet, senfølger og palliation.
- › arbejde målrettet for bedre rammer og tilbud for patienter og pårørende i samarbejde med kræftpatienter, pårørende, hospitaler, praksissektor og kommuner.

VI FØLGER DE VIGTIGE UDVIKLINGS-TENDENSER I SAMFUNDET

I arbejdet med pejlemærkerne mod 2025 har vi særligt blik for fem vigtige udviklingstendenser:

1. Digitalisering og teknologisk udvikling
2. Den demografiske udvikling
3. Tendenser i danskernes livsstil
4. Det nære sundhedsvæsen
5. Individualisering, personalisering og involvering

1. DIGITALISERING OG TEKNOLOGISK UDVIKLING

Vi står midt i en digital og teknologisk transformation med hastige og afgørende forandringer. Vi klarer flere og flere ting i hverdagen digitalt, engagerer os i digitale fællesskaber på sociale medier, ligesom vi søger og modtager information digitalt.

Apps og digitale selvbetjeningsløsninger åbner muligheder for fleksibel adgang til sundhedsvæsenet og for at overvåge egen sundhed, mens ny teknologi kan forbedre eksempelvis kræftbehandlingen.

2. DEN DEMOGRAFISKE UDVIKLING

Befolkningen bliver gradvist ældre, og vi bor i stigende grad alene. Da kræft overvejende er en aldersbetinget sygdom, vil stadig flere opleve at få en kræftdiagnose i løbet af deres liv. Det årlige antal kræfttilfælde forventes at stige fra omkring 37.000 i 2011-2015 til flere end 48.000 i 2031-2035, hvilket er en stigning på 30 pct.²

Flere kræftpatienter skal behandles i det danske sundhedsvæsen samtidig med, at stadigt flere kræftframte bliver helbredt eller lever med en kræftsygdom. Ved udgangen af 2011 var der 235.571 kræftoverlevende i Danmark. Fremskrivninger viser, at omkring 364.000 danskere vil være kræftoverlevende i 2025.³

3. TENDENSER I DANSKERNES LIVSSTIL

Med den seneste sundhedsprofil kan vi desværre konstatere, at det går den forkerte vej med danskernes sundhed.⁴

Flere unge begynder at ryge, og mere end halvdelen af os vejer nu for meget. Rygning er stadig den største dræber, men overvægt øger risikoen for 13 kræftformer, og i løbet af de næste 30 år vil overvægt betyde 48.000 flere kræfttilfælde.⁵

På alle områder er der stor forskel på sundhedstilstanden blandt personer med hhv. en kort og en lang uddannelse, og der er

² <https://www.cancer.dk/dyn/resources/File/file/2/5972/1518179863/bag-omtallenefremskrivning2015tal.pdf>

³ Kræftoverlevende (prævalens) 2011 er defineret som antal personer i Danmark der tidligere havde fået en kræftdiagnose og som stadig var i live ved udgangen af 2011, uanset om personen stadig var i behandling eller kunne betragtes som kureret. I forbindelse med det årlige 6. marts møde i 2014 med temaet "Flere og flere kræftpatienter – er sundhedsvæsenet klar?" estimerede Kræftens Bekæmpelse antallet af kræftoverlevende i 2025 til brug for baggrundsmateriale og fremtidsscenerier.

ulighed i, hvilke samfundsgrupper der tager de forebyggende livsstilsbefalinger til sig.

4. DET NÆRE SUNDHEDSVÆSEN

Det danske sundhedsvæsen er under forandring, og det har betydning for rammerne omkring kræftpatienter og deres pårørende. Nogle af de vigtigste tendenser er, at organiseringen af sundhedsvæsenet ændres. Nye styringsformer afprøves i erkendelse af, at der skal nye modeller til.

Den specialiserede behandling centrerer, mens der i stigende grad lægges flere sundhedsopgaver hos kommunerne og almen praksis. Indlæggelsestiden forkortes, og nye teknologier til hjemmebehandling tages i brug. Det stiller større krav til kompetencer og koordination i hele kræftforløbet fra første henvendelse til egen læge til behandling og opfølgning er afsluttet.

5. INDIVIDUALISERING, PERSONALISERING OG INVOLVERING

Danskerne forventer en individualiseret tilgang til diagnostik, behandling, opfølgning og rådgivning i sundhedsvæsenet såvel som i samfundet i øvrigt.

Udviklingen går i retning af mere personlig medicin og individualiseret eller skræddersyet forebyggelse. Ved at kombinere oplysninger om for eksempel livsstil, levevilkår og genetiske risikofaktorer er der i dag mulighed for at lave langt mere målrettet forebyggende indsats.

Kræftens Bekæmpelse skal være på højde med denne tendens og arbejde for, at nye metoder og viden udvikles og implementeres klogt og med fokus på etik.

Vi vil desuden arbejde for at møde medlemmernes, bidragsgivernes og frivilliges forventninger om mere målrettet og relevant involvering og kommunikation.

⁴ Sundhedsprofilen er udarbejdet af de fem regioner, Sundhedsstyrelsen og Statens Institut for Folkesundhed, SDU. Mere end 180.000 danskere deltog i undersøgelsen. <https://www.sst.dk/da/nyheder/2018/ny-undersogelse-det-gaar-den-forkerte-vej-med-sundheden> https://www.sst.dk/da/udgivelser/2018/~/_media/73EADC242CDB46B-D8ABF9DE895A6132C.ashx

⁵ <https://www.cancer.dk/forebyg/bevar-normalvaegten/kraeft-og-vaegt/>

TAK TIL ALLE INVOLVEREDE

Kræftens Bekæmpelses pejlemærker mod 2025 lægger sig i forlængelse af vores vision, mission og værdier. De er blevet til gennem bred involvering af frivillige, ansatte, støttere, kritikere, meningsdannere, samarbejdspartnere herunder andre patientforeninger, sundhedsvæsenet og udenlandske kræftforeninger.

At være involverende er en værdi i Kræftens Bekæmpelse, fordi **involvering øger kvaliteten** i vores arbejde og sikrer, at vi har fokus på de vigtigste udfordringer inden for kræftområdet.

Vi er overbeviste om, at den rette involvering hjælper os til at opnå de bedst tænkelige resultater, den størst mulige opbakning og et stærkt medejerskab til vores arbejde for kræftsagen.

Derfor vil vi gerne sige **tak til alle**, der har deltaget i processen. Bidrag fra involveringsprocessen har været afgørende for at sikre, at pejlemærkerne blev så ambitiøse og relevante som muligt.

OM KRÆFTENS BEKÆMPELSE

Kræftens Bekæmpelse blev dannet i 1928. Dengang var foreningens vigtigste opgave at behandle og helbrede patienter for kræft. Derudover skulle Kræftens Bekæmpelse støtte den

eksperimentelle og kliniske kræftforskning, sprede kundskab om kræftsygdommens væsen og behandling og støtte nødlidende kræftpatienter.

47.000

FRIVILLIGE

Det svarer til:

970

FULD-
TIDS-
STILLINGER

710

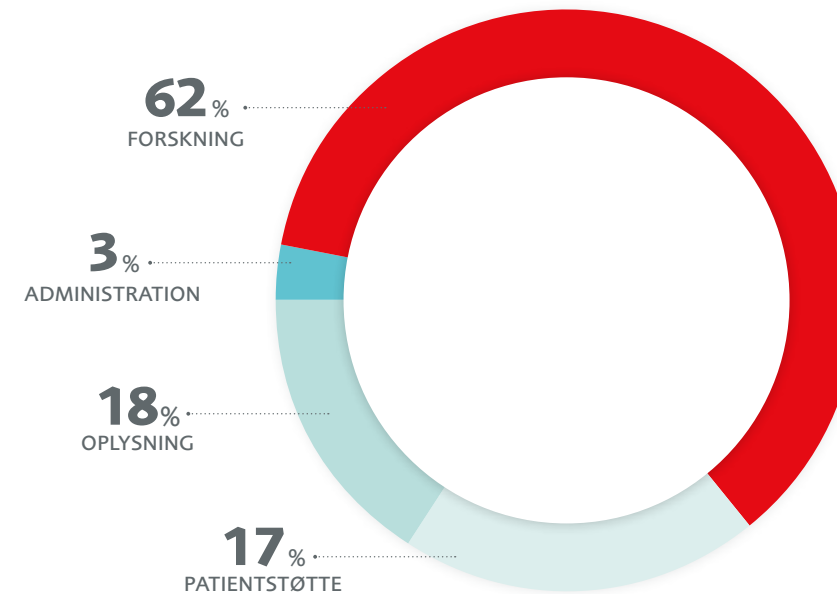
FULD-
TIDS-
ANSATTE

> De frivillige er fundamentet

Næsten 47.000 danskere arbejder frivilligt for kræftsagen, hvilket svarer til cirka 970 fuldtidsstillinger. Med omkring 710 fuldtidsansatte er der dermed flere frivillige end ansatte i Kræftens Bekæmpelse.

> Formål og udgifter

Forskning, forebyggelse og patientstøtte er foreningens tre hovedformål, og de indsamlede midler bliver forvaltet med den største respekt og altid med høj kvalitet i opgaveløsningen og stor omkostningsbevidsthed for øje.

I dag arbejder Kræftens Bekæmpelse stadig inden for de tre hovedområder – forskning, forebyggelse og støtte til patienter og pårørende, mens behandlingen er overtaget af det offentlige.

Kræftens Bekæmpelse er en troværdig, veldrevet og professionel forening, der er **uafhængig af politiske og økonomiske interesser**. Kræftens Bekæmpelse er en demokratisk forening, der baserer sig på medlemskab og frivilligt arbejde, og hvor lokalforeninger og frivillige gør en stor indsats for, at vi når vores mål.

En ud af tre danskere bliver på et tidspunkt i deres liv syge af kræft. To ud af tre bliver pårørende. Med så mange berørte ønsker vi at samle danskerne i et stærkt og aktivt fællesskab om Kræftens Bekæmpelses overordnede vision om et liv uden kræft.

CANCER.DK

MAJ 2019